

**SOPIMUS YHTEISTOIMINNASTA JA TYÖSUOJELUSTA
RIKOSSEURAAMUSLAITOKSESSA**

1 § Sopimuksen soveltamisala, sisältö ja eräät käsitteet	1
2 § Yhteistoiminnan tarkoitus, tavoitteet, ja yhteistoiminnan edistäminen	2
3 § Yhteistoimintaelimet ja yhteistoiminnan toteuttamisen tavat	2
4 § Yhteistoiminnan osapuolet	3
5 § Kaikkia yhteistyötoimikuntia koskevat yhteiset sopimusmääräykset	3
6 § Rikosseuraamuslaitoksen yhteistyötoimikunnan kokoonpano	4
7 § Rikosseuraamuslaitoksen yhteistyötoimikunnan tehtävät	4
8 § Rikosseuraamusalueen, arviointikeskuksen, vankilan ja yhdyskuntaseuraamustoimiston yhteistyötoimikunnan kokoonpano	5
9 § Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön yhteistyötoimikunnan kokoonpano	5
10 § Yhteistoiminnan arviointi	5
11 § Asian käsittely ennen työnantajan ratkaisua	5
12 § Yhteistoiminta rationalisointi- ja kehittämistyössä	6
13 § Työryhmien asettaminen	6
14 § Työsuojelupäällikkö	7
15 § Työsuojelupäällikön tehtävät	7
16 § Työntekijä- ja toimihenkilöasema	7
17 § Työsuojeluvaltuutettu	8
18 § Työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutetun tehtävät	8
19 § Työsuojeluasiamies ja hänen tehtävänsä	8
20 § Työsuojeluasioiden käsittely yhteistoiminnassa	9
21 § Sisäinen ja henkilöstön keskinäinen tiedotustoiminta	9
22 § Yhteistoiminta ja työsuojelukoulutus	10
23 § Vapautus työstä	10
24 § Erimielisyyksien ratkaiseminen	10
25 § Työrauhavelvoite	10
26 § Sopimuksen voimassaolo	11
27 § Sopimuksen siirtymäsäännös	11

SOPIMUS YHTEISTOIMINNASTA JA TYÖSUOJELUSTA RIKOSSEURAAMUSLAITOKSESSA

Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) 42 §:n 2 momentin nojalla sekä työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 23 §:n ja valtion työsuojelun yhteistoimintasopimuksen nojalla Rikosseuraamuslaitos ja toisaalta henkilöstöä edustavat järjestöt JUKO ry, Palkansaajajärjestö Pardia ry, Vankilavirkailijain Liitto VVL ry ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry ovat tehneet seuraavan sopimuksen.

1 § Sopimuksen soveltamisala, sisältö ja eräät käsitteet

Tämä sopimus koskee yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain, jäljempänä *yhteistoimintalain*, sekä työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain, jäljempänä *työsuojelun valvontalain* mukaista yhteistoimintaa Rikosseuraamuslaitoksessa. Sopimusta sovelletaan Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikössä, rikosseuraamusalueilla ja niihin kuuluvissa yksiköissä, täytäntöönpanoyksikössä sekä rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa.

Sopimus on yhteistoimintalain 42 §:ssä tarkoitettu ja työsuojelun valvontalain 23 §:ssä tarkoitettu alakohtainen sopimus. Niiltä osin kuin tässä sopimuksessa ei ole toisin sovittu, noudatetaan valtion työsuojelun yhteistoimintasopimusta sekä valtion yhteistoimintalakia ja työsuojelun valvontalakia.

Tässä sopimuksessa *työnantajalla tarkoitetaan* Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikköä, rikosseuraamusalueen aluekeskuksia ja niihin kuuluvia yksiköitä, täytäntöönpanoyksikköä sekä rikosseuraamusalan koulutuskeskusta.

Sopimusta sovelletaan virka- ja työsopimussuhteessa olevaan henkilöön. Mitä sopimuksessa on sanottu virkamiehestä, koskee myös työsopimussuhteessa olevaa henkilöstöä. Mitä sopimuksessa on sanottu työntekijästä, koskee myös virkamiestä.

Sopimus sisältää määräyksiä yhteistoiminnasta, rationalisoinnissa ja kehittämisessä noudatettavista menettelytavoista sekä sisäisen tiedotustoiminnan järjestämisestä. Rikosseuraamuslaitoksen johdon ja yksiköiden johdon sekä näiden henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa noudatetaan yhteistoimintalain ja tämän sopimuksen mukaisia menettelytapoja. Asioissa, joista neuvotellaan tai jotka sovitaan valtion virkaehtosopimuslain tai työehtosopimuslain mukaisessa menettelyssä, noudatetaan yhteistoimintalain tai tämän sopimuksen mukaisten menettelytapojen sijasta sitä, mitä näiden asioiden käsittelystä on erikseen säädetty, määrätty tai sovittu. Sopimus sisältää lisäksi määräyksiä menettelytavoista, joiden avulla työn turvallisuutta ja terveellisyttä sekä työssä jaksamista voidaan suunnitelmallisesti edistää. Rikosseuraamuslaitoksen yksiköiden ja toisaalta niiden henkilöstön välinen yhteistoiminta työsuojelua koskevissa asioissa järjestetään työpaikoilla siten kuin tässä sopimuksessa sovitaan.

Tässä sopimuksessa *työsuojeluun liittyen työpaikalla tarkoitetaan*

- 1) Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikköä;
- 2) rikosseuraamusalueen aluekeskusta;
- 3) Rikosseuraamusalan koulutuskeskusta, täytäntöönpanoyksikköä;
- 4) vankilaa, yhdyskuntaseuraamustoimistoa ja arviointikeskusta; ja Vankilaa, poliklinikoita, yhdyskuntaseuraamustoimistoa ja muita rangaistusten täytäntöönpanosta ja tutkintavankeuden toimeenpanosta vastaavia yksiköitä koskeva työsuojelutoiminta voidaan järjestää

kuitenkin myös siten, että rikosseuraamusalueen työsuojeluorganisaatio hoitaa tämän toimipaikan työsuojelutehtävät. Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö voi tilapäisesti määrätä työpaikaksi erillisen, huomattavan rakennuskohteen. Toisiaan lähellä sijaitsevat vankilat, poliklinikat ja yhdyskuntaseuraamustoimistot voivat järjestää työsuojeluorganisaationsa yhteisesti.

2 § Yhteistoiminnan tarkoitus, tavoitteet ja yhteistoiminnan edistäminen

Yhteistoiminnan tarkoituksena on turvata henkilöstölle tiedonsaanti- ja vaikuttamismahdollisuudet sen työtä, työolosuhteita, työympäristöä ja työsuojelua koskevien päätösten valmistelussa ja toteuttamisessa. Rikosseuraamusalan toiminnan tuloksellisuuden, taloudellisuuden ja palvelukyvyn parantamisen tärkeä edellytys on, että henkilöstö käyttää yhteistoiminnassa asiantuntemustaan osallistumalla päätöksenteon valmisteluun.

Yhteistoiminnan tavoitteena on myös edistää Rikosseuraamuslaitoksen ja siihen kuuluvien yksiköiden henkilöstöpolitiikan yleisten päämäärien toteutumista ja parantaa työyhteisön toimintaa, työoloja ja työturvallisuutta. Kehittämistyö, johon henkilöstö yhteistoiminnassa osallistuu, parantaa rikosseuraamusalan edellytyksiä tarjota pysyviä palvelussuhteita sekä kehittyviä ja sisällöltään monipuolisia työtehtäviä.

Pyrkimyksenä on organisaatioita, henkilöstön työtehtäviä ja johtamista järjestettäessä toimia siten, että järjestelyt edistävät henkilöstön ja esimiesten sekä henkilöstön keskinäistä yhteistoimintaa ja tuloksellista työskentelyä. Lisäksi tavoitteena on edistää henkilöstön mahdollisuuksia saada tietoja työnsä tavoitteista, merkityksestä ja tuloksista.

3 § Yhteistoimintaelimet ja yhteistoiminnan toteuttamisen tavat

Yhteistoimintaa toteutetaan Rikosseuraamuslaitoksen yhteisessä yhteistyötoimikunnassa sekä alan yksiköissä siten kuin jäljempänä on sovittu.

Rikosseuraamusalan yhteinen, keskushallintoyksikön ja alan henkilöstön yhteistoimintaelin on keskushallintoyksikön yhteydessä toimiva *Rikosseuraamuslaitoksen yhteistyötoimikunta*. Yhteistoimintaelimenä keskushallintoyksikössä on keskushallintoyksikön *yhteistyötoimikunta*. Yhteistoimintaelimenä kullakin alueella on *rikosseuraamusalueen yhteistyötoimikunta*.

Yhteistoimintaelimenä aluekeskuksessa, täytäntöönpanoyksikössä, rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa, arviointikeskuksessa, vankilassa ja yhdyskuntaseuraamustoimistossa on *yhteistyötoimikunta*. Lisäksi rikosseuraamuskeskuksessa voi olla rikosseuraamuskeskuksen yhteistyötoimikunta. Yhteistoimintaa toteutetaan tarvittaessa työyksikkökokouksessa. Virastoon on asetettava yhteistoimintaa varten yhteistoimintaelin, jos viraston henkilöstön määrä on säännöllisesti vähintään 20.

Lisäksi yhteistoimintaa toteutetaan kaikissa yksiköissä yksittäisen virkamiehen tai työntekijän ja hänen esimiehensä välillä, johdon ja henkilöstön kesken sekä muilla yhteistoimintalaissa mainituilla tavoilla.

Yhteistoiminta toteutetaan asian laadusta ja laajuudesta riippuen:

- ensisijaisesti esimiehen ja asianomaisten henkilöiden välillä
- esimiehen ja henkilöstön välillä työyksikkökokouksessa, jolla tarkoitetaan vastuualue-, yksikkö- tai vastaavaa kokousta
- työnantajan ja henkilöstön välillä viraston kokouksessa

- työnantajan tai esimiehen ja henkilöstön edustajien tai työntekijän nimeämän henkilöstön edustajan kesken
- tämän sopimuksen mukaan viraston ja henkilöstön edustajien kesken yhteistyötoimikunnassa siten kuin jäljempänä tarkemmin määrätään

Kaikki Rikosseuraamuslaitoksen yhteistyötoimikunnat voivat pitää tarvittaessa yhteisiä kokouksia.

4 § Yhteistoiminnan osapuolet

Yhteistoimintalaissa on määritelty yhteistoiminnan osapuolet. Yhteistoimintalain mukaisina yhteistoiminnan osapuolina ovat keskushallintoyksikkö tai muu yksikkö ja toisaalta näiden henkilöstö. Yhteistoiminnasta vastaa em. yksikön johtaja tai tämän estyneenä ollessa hänen sijaisensa.

Henkilöstön edustajien valinnasta on sovittu tämän sopimuksen liitteiden 1 ja 2 mukaisesti. Jollei mainittuja edustajia ole valittu, ilmoittavat henkilöstöjärjestöt ne henkilöt, jotka osallistuvat yhteistoimintamenettelyyn luottamusmiehinä.

Työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutettu valitaan aina vaaleilla.

Pääjohtaja, aluejohtaja ja yksikön johtaja vahvistavat heille tehtyjen ilmoitusten perusteella, mikä on yhteistoimintaelimen kokoonpano. Jos yhteistoiminnan osapuolet tekevät muutoksia yhteistoimintaelimen kokoonpanoon, on siitä tehtävä myös yhteistoimintaelimelle asianmukaiset ilmoitukset.

5 § Kaikkia yhteistyötoimikuntia koskevat yhteiset sopimusmääräykset

Kukin tässä sopimuksessa sovittu yhteistyötoimikunta toimii yhteistoimintalain 7 §:ssä tarkoitettuna yhteistoimintaelimenä sekä työsuojelun valvontalain 38 §:ssä tarkoitettuna työsuojelutoimikuntana. Yhteistyötoimikunnan tarkoituksena on eri osapuolten näkemysten esittäminen, tiedonvälitys ja erilaisten näkökantojen yhteensovittaminen sekä työn turvallisuuden ja terveellisyysedistämisen.

Yhteistyötoimikunnan toimikausi on neljä kalenterivuotta ja se kokoontuu tarpeen mukaan puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta, kuitenkin vähintään neljä kertaa vuodessa käsittelemään yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvia ja työsuojelua koskevia asioita.

Yhteistyötoimikunnan puheenjohtajana toimii työnantajan edustaja. Työnantaja huolehtii sihteerin tehtävien järjestämisestä. Puheenjohtajan ollessa estynyt toimikunnan kutsuu koolle hänen sijaisensa. Kokous on pidettävä myös, milloin vähintään neljännes toimikunnan jäsenistä, kaksi henkilöstön edustajaa, työsuojelupäällikkö taikka työsuojeluvaltuutettu sitä pyytää. Esityslistan sisältävä kokouskutsu liitteineen on toimitettava jäsenille vähintään seitsemän vuorokautta ennen kokousta ja lisäksi työpaikalla nähtäväksi. Jos toimikunnan on kokoonnuttava työpaikalla sattuneen tapaturman tai havaitun tapaturmavaaran, ilmenneen ammattitaudin tai havaitun ammattitautivaaran johdosta tai muussa kiireellisessä tapauksessa, kokouksesta voidaan ilmoittaa lyhyemmässäkin ajassa muulla tarkoituksenmukaisella tavalla. Asia, jota ei ole mainittu esityslistalla voidaan ottaa käsiteltäväksi, jos yhteistyötoimikunta yksimielisesti niin päättää.

Varapuheenjohtajalla on oikeus saada tieto kokouksesta ja siellä käsiteltävistä asioista niin hyvissä ajoin, että hänellä on tilaisuus ilmoittaa haluamansa asiat esityslistalle merkittäviksi ja kokouksessa

käsiteltäviksi.

Yhteistyötoimikunta on toimivaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä sekä puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ovat läsnä. Läsnä on kuitenkin oltava vähintään yksi jäsen sekä työnantajan että henkilöstön edustajista. Jos kokouksessa käsitellään työsuojeluun liittyviä asioita, on toimivaltaisuuden edellytyksenä työsuojelupäällikön ja -valtuutetun läsnäolo. Jos toimikunnan käsiteltävänä olevasta työsuojeluasiasta äänestettäessä äänet menevät tasan, tulee toimikunnan päätökseksi se mielipide, jonka puolesta puheenjohtaja on äänestänyt.

Yhteistyötoimikunnan kokouksesta pidetään pöytäkirjaa, johon kirjataan neuvotteluun sisältyvien kokousten ajankohdat, osallistujat, neuvottelun tulos tai osapuolten kannanotot. Pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja sihteeri. Allekirjoitettu pöytäkirja toimitetaan yhteistyötoimikunnan sopimalla tavalla henkilöstölle tiedoksi.

Milloin sama henkilö on valittu sekä henkilöstön edustajaksi että työsuojeluvaltuutetuksi, yhteistyötoimikuntaan valitut henkilöt päättävät, miten toimikuntaa täydennetään henkilöstön edustuksen osalta.

6 § Rikosseuraamuslaitoksen yhteistyötoimikunnan kokoonpano

Keskushallintoyksikön yhteydessä toimivan Rikosseuraamuslaitoksen yhteistyötoimikuntaan kuuluu 13 jäsentä. Työnantajaa toimikunnassa edustavat pääjohtaja, hallintojohtaja, kehitysjohtaja, HR-johtaja, yksi aluejohtaja sekä yksi työsuojelupäällikkö. Kaksi viimeksi mainittua ja heille henkilökohtaiset varamiehet nimeää Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö. Henkilöstöä edustavat järjestöjen nimeämät edustajat siten, että VVL ry nimeää kaksi jäsentä, JUKO ry nimeää yhden jäsenen ja Pardia ry nimeää kaksi jäsentä ja kullekin heistä yhden henkilökohtaisen varajäsenen. Lisäksi henkilöstöjärjestöt nimeävät yhdessä yhden työsuojeluvaltuutetun ja hänelle varajäsenen.

Yhteistyötoimikunnan puheenjohtajana toimii pääjohtaja ja varapuheenjohtajana puheenjohtajan määräämä virkamies.

7 § Rikosseuraamuslaitoksen yhteistyötoimikunnan tehtävät

Yhteistyötoimikunnassa käsitellään koko alaa koskevat asiat tarkoituksena varmistaa alan toimintatapojen yhtenäisyys ja samojen periaatteiden noudattamien yhteistoiminnan ja työsuojelun piiriin kuuluvissa asioissa.

Yhteistyötoimikunnassa käsiteltäviä asioita ovat esimerkiksi yhteistä linjausta edellyttävät työsuojelu- ja työturvallisuusasiat, henkilöstön tasapuolista kohtelua koskevat asiat, yhteistoiminnan menettelytavat, yhteistoimintakoulutus, tiedottamisen pääperiaatteet, yhteiset strategiat sekä tyhy-toiminnan pääperiaatteet.

Tämän sopimuksen yhteistyötoimikunnat voivat esittää asioita yhteistyötoimikunnan käsiteltäviksi. Yhteistyötoimikunnan puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja päättää siitä, otetaanko asia käsiteltäväksi. Käsiteltäviksi esitettävät asiat toimitetaan yhteistyötoimikunnan sihteerille.

8 § Rikosseuraamusalueen, arviointikeskuksen, vankilan ja yhdyskuntaseuraamustoimiston, täytäntöönpanoyksikön sekä rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen yhteistyötoimikunnan kokoonpano

Rikosseuraamusalueen, arviointikeskuksen, vankilan, yhdyskuntaseuraamustoimiston yhteistyötoimikuntaan kuuluvat työnantajan edustajina aluejohtaja tai yksikön johtaja sekä enintään kaksi edellä mainitun johtajan määräämää virkamiestä ja aluejohtajan johtajan määräämä työsuojelupäällikkö. Edellä mainittujen virkamiesten estyneinä ollessa edustavat työnantajaa heidän sijaisensa.

Henkilöstöä yhteistyötoimikunnassa edustavat hallinnonalakohtaisen tarkentavan virkaehtosopimuksen mukaiset luottamusmiehet tai heidän varamiehensä taikka järjestön erikseen nimeämä muu henkilö sekä järjestöjen nimeämät kaksi työsuojeluvaltuutettua. Järjestöt voivat valita yhteisen edustajan yhteistyötoimikuntaan yksiköissä, joissa järjestön oma jäsenmäärä on alle 6 henkilöä. Yhteistoimintaelimiin kuuluvat lisäksi henkilöstöä edustavat yhteistoimintalain 6 §:n nojalla mahdollisesti valittavat edustajat.

9 § Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön yhteistyötoimikunnan kokoonpano

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön yhteistyötoimikuntaan kuuluvat työnantajan edustajina pääjohtaja, yksiköiden päälliköt, yleis- ja henkilöstöhallinnon vastuualueen ylitarkastaja ja työsuojelupäällikkö. Edellä mainittujen virkamiesten estyneinä ollessa edustavat työnantajaa heidän sijaisensa.

Henkilöstön edustajina toimivat keskushallintoyksikön henkilöstön keskuudestaan valitsemat enintään 3 edustajaa sekä työsuojeluvaltuutettu.

10 § Yhteistoiminnan arviointi

Yhteistoimintalain mukaista toimintaa tulee arvioida virastossa vuosittain. Osapuolet sopivat ajankohdan ja menettelytavan arvioinnille.

11 § Asian käsittely ennen työnantajan ratkaisua

Yhteistoiminnassa käsitellään valmisteilla olevan toimenpiteen perusteita, vaikutuksia ja vaihtoehtoja. Menettelyn tarkoituksen on lisätä osapuolten tietoja sekä yhteneviä käsityksiä asiasta ja edistää yhteisymmärrykseen pääsyä.

Yhteistoimintalain ja tämän sopimuksen edellyttämät koko rikosseuraamusalaa koskevat, Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikölle kuuluvat asiat käsitellään keskushallintoyksikön yhteydessä toimivassa Rikosseuraamuslaitoksen yhteistyötoimikunnassa. Tarvittaessa nämä asiat käsitellään myös muiden yksiköiden yhteistyötoimikunnassa asian laadun edellyttämällä tavalla. Sellaiset yksittäisen yksikön tehtäviin ja toimivaltaan kuuluvat yhteistoimintalain mukaista menettelyä edellyttävät asiat, joilla ei ole periaatteellista merkitystä tai heijastusvaikutuksia muiden yksiköiden toimintaan, käsitellään yhteistoimintamenettelyssä asianomaisessa yksikössä.

Mikäli yhteistoiminnassa käsiteltävän asian laajuus tai vaikeaselkoisuus sitä edellyttävät, henkilöstön edustajille on varattava mahdollisuus kuulla Rikosseuraamuslaitoksessa työskenteleviä asiantuntijoita. Jos ulkopuolista asiantuntijaa käytetään sellaisessa tehtävässä, joka kuuluu valtion yhteistoimintalain tai tämän sopimuksen mukaan yhteistoiminnan asiapiiriin, myös

henkilöstön edustajille on varattava mahdollisuus kuulla kyseistä asiantuntijaa.

Asia, joka koskee tietyn yksikön virkamiehiä yleisesti, käsitellään yksikön päällikön ja virkamiesten välillä työyksikkökokouksessa. Tarvittaessa henkilöstön edustaja tai edustajat voivat osallistua käsittelyyn.

Koko yksikköä koskeva muu kuin yhteistoimintaan kuuluva asia tai asia, jolla on muuten tärkeä merkitys koko yksikön kannalta, voidaan käsitellä yksikön kokouksessa.

Henkilöstön edustajat voivat pitää kokouksia yhteistoiminta-asoiden valmistelua ja käsittelyä varten.

12 § Yhteistoiminta rationalisointi- ja kehittämistyössä

Rationalisoinnilla ja kehittämisellä tarkoitetaan tässä sopimuksessa Rikosseuraamuslaitoksen toiminnan ja organisaation kehittämistä. Käsitteeseen sisältyvät Rikosseuraamuslaitoksen järjestysmuodon muutokset, toimintatapojen uudistaminen, työvälineiden, työmenetelmien ja työn sisällön kehittäminen sekä näihin liittyvät tutkimukset.

Jos rationalisointi- ja kehittämistoimet aiheuttavat olennaisia muutoksia henkilöstön asemaan, työtehtäviin tai lukumäärään, yhteistoimintamenettelyssä selvitetään henkilöstön uudelleenkoulutus- ja uudelleensijoitusmahdollisuudet tehtävien uudelleen järjestämiseksi ja henkilöstön palvelussuhteen jatkuvuuden turvaamiseksi.

Mikäli Rikosseuraamuslaitoksessa laaditaan määräaikaissuunnitelma kehittämiskohteista ja -toiminnasta, se tulee käsitellä yhteistoimintamenettelyssä. Määräaikaissuunnitelma voi koskea Rikosseuraamuslaitoksen kaikkia rationalisointi- ja kehittämistoimia taikka se voidaan laatia koskemaan erikseen tiettyjä Rikosseuraamuslaitoksen toimintoja, yksiköitä tai rationalisointikohteita.

Määräaikaissuunnitelma voi sisältää seuraavia asioita:

- luettelo rationalisointi- ja kehittämishankkeista ja -kohteista
- selvitys hankkeiden tavoitteista, henkilöstövaikutuksista ja koulutustarpeista
- hankkeiden aikataulu sekä tutkimus- ja menettelytavat
- selvitys ulkopuolisen konsultin käytöstä.

Tämän sopimuksen mukaisia menettelytapoja noudatetaan Rikosseuraamuslaitoksen toiminnan kehittämiseen liittyvissä tutkimuksissa kuten työntutkimuksissa siitä riippumatta, ovatko tutkimukset yksittäisiä vai osa laajempaa kokonaisuutta.

Tämän sopimuksen mukaisia menettelytapoja noudatetaan myös silloin, kun rationalisointi- tai kehittämistoiminnassa käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita tai konsulttiyrityksiä. Konsultin käyttämisestä on ilmoitettava yhteistoimintamenettelyn yhteydessä.

13 § Työryhmien asettaminen

Jos keskushallintoyksikköön tai muuhun yksikköön asetetaan työryhmä tai vastaava tilapäinen taikka pysyvä toimielin, joka toimeksiantonsa mukaan käsittelee valtion yhteistoimintalain, työsuojelun valvontalain tai tämän sopimuksen perusteella yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvaa asiaa, työryhmän kokoonpano ja toimeksianto tulee käsitellä yhteistoiminnassa.

Työryhmässä tulee olla henkilöstön edustus, mikäli se asetetaan toteuttamaan rationalisointi- tai kehittämishanketta, joka saattaa aiheuttaa olennaisia muutoksia henkilöstön työtehtäviin, työmenetelmiin tai tehtävien järjestelyyn. Henkilöstön, jota hanke koskee, tulee olla työryhmässä tasapuolisesti edustettuna.

Työryhmän kokoonpano ja toimeksianto käsitellään yhteistoimintamenettelyssä myös muissa kuin 1 momentin tarkoittamissa tapauksissa, jos työryhmään on tarpeen määrätä yksi tai useampi henkilöstön edustaja.

14 § Työsuojelupäällikkö

Pääjohtaja nimeää keskushallintoyksikön työsuojelupäällikön. Aluejohtaja nimeää kuhunkin työpaikkaan työsuojelupäällikön yksiköidensä kannan kuulemisen jälkeen.

Täytäntöönpanoyksikön johtaja nimeää täytäntöönpanoyksikön työsuojelupäällikön. Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen johtaja nimeää koulutuskeskuksen työsuojelupäällikön.

Sama henkilö voidaan nimetä kahden tai useamman työpaikan työsuojelupäälliköksi, jos se yhteistoiminnan kannalta on tarkoituksenmukaista. Keskushallintoyksikössä voi olla työsuojelupäällikkö, jonka tehtävänä on koordinoida Rikosseuraamuslaitoksen työsuojeluun liittyviä asioita.

Vaikka samalla työpaikalla toimii muiden työnantajien kuin Rikosseuraamuslaitoksen palveluksessa olevaa henkilöstöä, on Rikosseuraamuslaitoksen palveluksessa olevilla henkilöillä edellä kerrotulla tavalla nimetty työsuojelupäällikkö. Aluejohtaja voi kuitenkin tarvittaessa sopia tässä tarkoitettujen muiden työnantajien kanssa yhteisen työsuojelupäällikön nimeämisestä.

Työsuojelupäällikön tulee olla työpaikan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävän perehtynyt työpaikan työsuojelukysymyksiin ja hänelle tulee järjestää näiden tehtävien hoitamista varten riittävät toimintaedellytykset.

Työsuojelupäällikölle tulee varata hänelle kuuluvien tehtävien hoitamista varten riittävät toimintaedellytykset.

15 § Työsuojelupäällikön tehtävät

Työsuojelupäällikön tehtävänä on edistää yhteistoimintaa ja työolojen kehittämistä. Hänen tulee suorittaa kaikki ne tehtävät, jotka hänelle kulloinkin voimassaolevien työsuojelun valvontalain sekä valtion työsuojelun yhteistoimintasopimuksen mukaan kuuluvat. Työsuojelupäällikkö huolehtii siitä, että virastolla on ajan tasalla oleva työsuojelun toimintaohjelma.

Työsuojelupäällikkö osallistuu työnantajan edustajana yhteistoimintalain ja sen nojalla tehtyjen sopimusten mukaisen yhteistoiminnan piiriin kuuluvien työn ja työolojen terveellisyyteen tai turvallisuuteen vaikuttavien asioiden käsittelyyn.

16 § Työntekijä- ja toimihenkilöasema

Henkilöstöstä ovat työsuojelun valvontalain tarkoittamassa toimihenkilöasemassa kaikki muut paitsi valvontahenkilöstöön kuuluvat henkilöt, jotka ovat työntekijäasemassa.

17 § Työsuojeluvaltuutettu

Kullakin sellaisella työpaikalla, jossa säännöllisesti työskentelee vähintään kymmenen työntekijää, työntekijöiden on valittava keskuudestaan työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua edustajikseen työsuojelun valvontalain 5 luvussa tarkoitettuun yhteistoimintaan sekä yhteydenpitoon työsuojeluviranomaisiin. Muussakin työpaikassa työntekijät voivat valita keskuudestaan edellä tarkoitettut valtuutetut.

Toimihenkilöasemassa olevilla työntekijöillä on oikeus valita keskuudestaan heitä edustava työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua. Mikäli näin halutaan menetellä, on tästä ilmoitettava työnantajalle hyvissä ajoin ennen vaalia.

Työntekijäasemassa olevat ovat oikeutettuja valitsemaan myös toimihenkilöasemassa olevan työsuojeluvaltuutetun tai varavaltuutetun edustamaan itseään. Milloin samalla työpaikalla työskentelee eri työnantajain palveluksessa olevia henkilöitä, heillä on oikeus valita yhteinen työsuojeluvaltuutettu.

Työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutettujen toimikausi on neljä kalenterivuotta. Vaali on toimitettava toimikautta edeltävän vuoden marraskuun 1. päivän ja joulukuun 31. päivän välisenä aikana valtion työsuojelun yhteistyösopimuksen liitteessä (liite 2) olevan vaaliohjeen mukaisesti. Valinnassa noudatetaan, mitä työsuojelun valvontalaissa sekä tässä sopimuksessa on siitä säädetty tai määrätty.

Jos työpaikalle on valittu luottamusmies, työsuojeluvaltuutettu edustaa työntekijöitä ainoastaan työn turvallisuutta ja terveellisuutta koskevissa asioissa, jollei samaa henkilöä ole valittu toimimaan molemmissa tehtävissä.

18 § Työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutetun tehtävät

Työsuojeluvaltuutettu edustaa henkilöstöä työsuojelua koskevassa yhteistoiminnassa sekä suhteessa työsuojeluviranomaisiin. Muutoin hänen tehtävänsä ja oikeutensa määräytyvät valtion työsuojelun yhteistoimintasopimuksen sekä työsuojelun valvontalain mukaan. Työsuojeluvaltuutettu osallistuu työsuojelun toimintaohjelman valmisteluun. Valtuutetulle järjestetään tehtävän hoitamiseen soveltuvat toimitilat. Työsuojeluvaltuutetulla on puhe- ja läsnäolo-oikeus yhteistyötoimikunnan kokouksissa.

Työsuojeluvaltuutetun asemaa ja oikeuksia koskevissa asioissa noudatetaan luottamusmiehen asemasta ja oikeuksista annettuja sopimusmääräyksiä ja soveltamisohjeita. Varavaltuutettu hoitaa työsuojeluvaltuutetun ollessa estynyt tälle kuuluvat tehtävät.

Työsuojeluvaltuutetun tulee antaa työnantajalle ilmoitus estymisestään ja varavaltuutetun tehtävään ryhtymisestä. Varavaltuutetulla on työsuojeluvaltuutetun tehtäviä hoitaessaan samat velvollisuudet kuin työsuojeluvaltuutetulla.

19 § Työsuojeluasiamies ja hänen tehtävänsä

Työsuojeluasiamies valitaan niihin työpaikkoihin, joihin ei valita työsuojeluvaltuutettua. Kyseisen työpaikan henkilöstö valitsee työsuojeluasiamiehen keskuudestaan.

Työsuojeluasiamiehen valinnassa voidaan soveltuvien osin noudattaa valtion työsuojelun

yhteistoimintasopimuksen liitteessä (liite 2) olevaa vaaliohjetta. Työsuojeluasiamiehen toimikausi on sama kuin työsuojeluvaltuutetun toimikausi. Työsuojeluasiamiehen tehtävät määräytyvät valtion työsuojelun yhteistoimintasopimuksen mukaan.

20 § Työsuojeluasioiden käsittely yhteistoimintamenettelyssä

Työn turvallisuuden ja terveellisuuden edistämiseksi työpaikalla sekä työsuojelun yhteistoimintaan kuuluvina yhteistyötoimikunta:

- A. laatii vuosittain toimintasuunnitelman ottaen huomioon työpaikan työsuojelun toimintaohjelman samoin kuin muun työsuojelua koskevan suunnittelun kehittämissäytöksineen;
- B. käsittelee työolosuhteiden (ml. työilmapiiri) tilaa ja kehitystä, työpaikan terveellisuuden ja turvallisuuden tarkkailun järjestämistä sekä työolosuhteita koskevien työsuojelututkimusten tarvetta, toteuttamista ja seurantaan sekä tekee työolosuhteiden tilaa koskevia kehittämissäytöksiiä;
- C. käsittelee työpaikan sisäisen työsuojelutarkastuksen tarvetta, tekee sitä koskevia ehdotuksia ja seuraa tarkastusten toimeenpanoa;
- D. käsittelee työpaikan työsuojelun toimintaohjelmaa ja muita työpaikan työolosuhteisiin vaikuttavia muutos- ja uudistussuunnitelmia, antaa niistä lausuntoja ja seuraa niiden toteutumista;
- E. käsittelee ja tekee esityksiä työsuojeluun liittyvän koulutuksen, työnopastuksen ja perehdyttämisen järjestämiseksi;
- F. käsittelee työterveyshuollon toimeenpanoa ja tekee esityksiä sen kehittämiseksi;
- G. käsittelee työsuojelua koskevan tiedotuksen järjestämistä työpaikalla;
- H. toimii viraston ja työntekijäin välisenä yhteistyöelimenä työsuojelua koskevissa asioissa;
- I. käsittelee ne asiat, jotka muun lainsäädännön, mm. työterveyshuoltolain ja sairausvakuutuslain perusteella sille kuuluvat;
- J. osallistuu työkykyä ylläpitävään toimintaan työpaikalla sekä työsuojelua koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, milloin tarkastuksen tai tutkimuksen toimittaja katsoo sen tarpeelliseksi;
- K. myötävaikuttaa muun kuin edellisessä kohdassa tarkoitetun tutkimuksen suorittamiseen ja toimeenpanemiseen, milloin tällainen tutkimus on tarpeen työpaikalla sattuneen tapaturman tai havaitun tapaturmavaaran, ilmenneen ammattitaudin tai havaitun ammattitautivaaran tahi muiden työpaikalla ilmenneiden työstä johtuvien sairauksien johdosta;
- L. seuraa tapaturma- ja terveystilannetta työpaikalla sekä ryhtyy toimenpiteisiin tutkimusten toimeenpanemiseksi tapaturmien ja työstä johtuvien sairauksien syiden selvittämiseksi;
- M. valtion työsuojelun yhteistoimintasopimuksen 10 §:n perusteella suunnittelee ja tekee esityksiä virastolle menettelytavoista päihdeongelmien vähentämiseksi ja päihdeongelmaisten hoitoon ohjaamiseksi;
- N. suorittaa muut työsuojelun kannalta tarpeelliset tehtävät, jotka sille säädösten tai määräysten mukaan kuuluvat.

Yhteistyötoimikunnalla on oikeus työterveyshuoltolain 17 §:n 2 momentin perusteella saada työterveyshuoltotehtävissä toimivilta henkilöiltä sellaisia näiden asemansa perusteella saamia tietoja, joilla on merkitystä työntekijäin terveyden sekä työpaikan olosuhteiden terveellisuuden kehittämisen kannalta.

21 § Sisäinen ja henkilöstön keskinäinen tiedotustoiminta

Yksikön henkilöstölle on tiedotettava ao. yksikön toiminnasta ja sellaisista suunniteltavina ja valmisteltavina olevista asioista, joilla on vaikutusta henkilöstön asemaan tai työoloihin sekä näissä asioissa tehdyistä päätöksistä ja toimenpiteistä.

Henkilöstöasioiden hoitamisessa noudatettavat yleiset periaatteet tai ohjeet sekä viraston toiminta ja henkilöstöorganisaatio on saatettava työpaikalla henkilöstön tietoon.

Henkilöstön tietoon on saatettava tulostavoitteet ja henkilöstötilinpäätös tai vastaavat henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut.

Yhteistoimintasopimuksen osapuolille ja muulle henkilöstölle tulee antaa mahdollisuus keskinäiseen tiedotustoimintaan ja yhteydenpitoon ilman, että se haittaa virka- ja työtehtävien suorittamista.

22 § Yhteistoiminta- ja työsuojelukoulutus

Yhteistoiminnan edellytyksenä on, että siitä vastaavilla ja sitä toteuttavilla henkilöillä on riittävät tiedot ja valmiudet tehtävän hoitamiseen. Henkilöstökoulutuksessa otetaan huomioon yhteistoiminnan edellytysten parantaminen.

Yhteistoimintakokoonpanon jäsenille annetaan sellaista koulutusta, joka on tarpeen erityisesti erilaisten kehittämistoimenpiteiden ja niiden seurausvaikutusten arvioimiseksi.

Työsuojelupäällikölle ja -valtuutetuille sekä näiden sijaisille ja varamiehille annetaan tehtävän ja siihen liittyvän vastuun edellyttämä koulutus.

23 § Vapautus työstä

Yhteistoimintalaissa tarkoitetuille henkilöstön edustajille annetaan vapautusta säännönmukaisista virka- ja työtehtävistä ajaksi, jonka nämä tarvitsevat lain mukaista yhteistoimintamenettelyä sekä välittömästi siihen liittyvää valmistautumista varten.

Työsuojeluvaltuutetulle annetaan tehtävänsä hoitamista varten tarvittava vapautus säännöllisestä työstä työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (20.1.2006/44) 34 §:n 2 momentin mukaisesti.

Henkilöstön edustajien sekä työsuojeluhenkilöstön palvelussuhteen ehdoista on voimassa, mitä niistä on erikseen säädetty, määrätty tai sovittu.

24 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

Jos tämän sopimuksen soveltamisesta syntyy erimielisyyksiä, niistä neuvotellaan samassa järjestyksessä kuin valtion virkaehtosopimusten neuvottelumenettelystä tehdyssä pääsopimuksessa on sovittu.

25 § Työrauhavelvoite

Tähän sopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassaoloaikana ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen pätevydestä, voimassaolosta tai oikeasta sisällöstä taikka sopimukseen perustuvasta vaatimuksesta syntyneen riidan ratkaisemiseksi, voimassa olevan sopimuksen muuttamiseksi tai uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.

Lisäksi sopimukseen sidottu yhdistys on velvollinen huolehtimaan, etteivät sen alaiset yhdistykset ja virkamiehet tai työntekijät, joita sopimus koskee, riko edellisessä momentissa tarkoitettua

työrauhavelvoitetta eivätkä sopimuksen määräyksiä. Tämä yhdistykselle kuuluva velvollisuus sisältää myös sen, ettei yhdistys saa tukea tai avustaa kiellettyä työtaistelutoimenpidettä eikä muullakaan tavoin myötävaikuttaa sellaisiin toimenpiteisiin, vaan on velvollinen pyrkimään niiden lopettamiseen.

26 § Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 1. päivänä maaliskuuta 2016 ja on voimassa toistaiseksi. Tämä sopimus sanotaan irti kirjallisesti. Irtisanovan osapuolen on samalla tehtävä pääkohdittain ehdotus uudeksi sopimukseksi. Sopimuksen irtisanomisaika on kuusi viikkoa.

Irtisanomisajan päätyttyä noudatetaan tämän sopimuksen määräyksiä, kunnes uusi sopimus on tehty ja tullut voimaan.

Tämä sopimus korvaa 25. päivänä syyskuuta 2014 allekirjoitetun sopimuksen yhteistoiminnasta rikosseuraamusalalla.

Sopimuksen liitteet:

- Henkilöstön edustajien valintamenettely, liite 1
- Ohje työsuojausvaltuutettujen ja työsuojausasiamiesten vaaleja varten, liite 2

27 § Sopimuksen siirtymäsäännös

Sopimuksen voimaantullessa yhteistoimintaelimet, työsuojausvaltuutettuina ja työsuojausasiamiehinä toimivat henkilöt jatkavat tehtävässään toimikautensa loppuun.

Helsingissä 9. päivänä helmikuuta 2016

Rikosseuraamuslaitos

JUKO ry

Palkansaajajärjestö Pardia ry

Vankilavirkailijain Liitto ry

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry